

РЕЦЕНЗИЈА РУКОПИСА МОНОГРАФИЈЕ „Социјална анксиозност – теорије и мере“ аутора др Кристине Ранђеловић

На основу Одлуке Наставно научног већа Филозофског факултета Универзитета у Нишу о именовању рецензентске комисије, прилажем рецензију за монографију „Социјална анксиозност – теорије и мере“ аутора др Кристине Ранђеловић.

Монографија садржи следеће делове: 1. Социјална анксиозност – терминолошко и концептуално објашњење; 2. Социјална анксиозност и сродни конструкти; 3. Поделе социјалне анксиозности; 4. Теорије и модели социјалне анксиозности; 5. Инструменти за мерење социјалне анксиозности. Ова монографија садржи преко 200 референци на српском и енглеском језику.

У уводном делу текста ауторка наглашава да је рукопис првенствено намењен расветљавању феномена социјалне анксиозности са становишта психологије личности, при чему се неминовно преплићу увиди из угла клиничке и социјалне психологије, али и развојне психологије, те психометрије са нагласком на крос-културну валидацију мерних инструмената са циљем интеграције сазнања о социјалној анксиозности из различитих области психологије. Интегришући различита, разноврсна теоријска и емпиријска сазнања и приступе феномену социјалне анксиозности, рукопис испуњава овај основни и значајни циљ - допринос разумевању социјалне анксиозности у савременој психолошкој науци.

У рукопису, ауторка приказује и критички анализира појмовна одређења социјалне анксиозности, брижљиво разматра разграничења социјалне анксиозности и сродних појмова, а затим систематично приказује и критички анализира теоријске парадигме за изучавање социјалне анксиозности у психологији – Еволуционе теорије: Психобиолошку теорију социјалне анксиозности и Модел процесирања информација; Интерперсоналне теорије социјалне анксиозности: Теорију самопредстављања и Теорију социометра; као и Модел социјалне анксиозности базиран на ревидираној теорији осетљивости на поткрепљење. При приказу наведених приступа даје обиље података о емпиријској провери представљених теорија. У следећем поглављу ауторка се фокусира на савремене операционализације конструкта и приказује релевантне истраживачке инструменте којима се мери социјална анксиозност: краћу форму скале Страх од негативне евалуације; Скалу страха од позитивне евалуације; Скалу дисквалификације позитивних социјалних исхода; Упитник процене вероватноће појаве и последица негативних социјалних догађаја; Скалу

социјалне анксиозности у интеракцијама и Скалу социјалне фобије и скалу социјалне анксиозности уз приказ психомеријских показатеља валидности и поузданости ових инструмената на различитим популацијама.

Обимна литература (око две стотине извора) настала у широком временском опсегу говори о потреби ауторке да разматрани проблем сагледа у различитим временским периодима и са различитих апеката, покушавајући да обухвати што више релевантних научних сазнања о проблематици која је тема рукописа. На тај начин конституисана је значајна база научних сазнања о социјалној анксиозности, те рукопис ***Социјална анксиозност – теорије и мере***, аутора доц. др Кристине Ранђеловић, може бити одлична полазна основа студентима, истраживачима у овој области и веома корисно штиво за све оне који су заинтересовани за ментално здравље.

На основу укупне оцене рукописа „***Социјална анксиозност – теорије и мере***” ауторке др Кристине Ранђеловић, срдечно препоручујем Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да рукопис прихвати као монографију и омогући објављивање и штампу.

У Београду, 11.06.2021.

доц. др Оливера Радовић

